

ZIKLOA: 3.ZIKLOA

Jakintzagaia/Eremua: EUSKARA ETA LITERATURA

GAZTELANIA ETA LITERATURA

KONPETENTZIA ESPEZIFIKOA COMPETENCIA ESPECÍFICA	MAILA	EBALUAZIO IRIZPIDEAK CRITERIOS DE EVALUACIÓN
1-EAEko eta inguruko eleaniztasuna eta kultura-anizkotasuna aitortzea eta baloratzea, ikasleen eta haien inguruko hizkuntzen identifikaziotik eta interrelaziotik abiatuta, betiere hizkuntza-estereotipoak eta -aurreiritziak baztertzeko, hizkuntza guztiekiko jarrera positiboa eta errespetuzkoa izateko eta euskararen ohiko erabilerarekiko portaera asertiboak sustatzeko. <i>Reconocer y valorar la diversidad plurilingüe y multicultural de la CAPV y del entorno, a partir de la identificación e interrelación de las lenguas del alumnado y de su entorno, para rechazar estereotipos y prejuicios lingüísticos, para adoptar una actitud positiva y de respeto hacia todas las lenguas y promover comportamientos asertivos hacia el uso habitual del euskara</i> Lotura DESKRIPTORE OPERATIBOekin	1.	1.1 Hizkuntzak eta dialektoak (zeinu-hizkuntza barne) baloratzea eta errespetatzea, haien ingurune geografikoaren ezaugarri nagusiak identifikatuz. <i>Actuar con aprecio y respeto hacia las distintas lenguas y variedades dialectales, incluidas las lenguas de signos, identificando las características fundamentales de las de su entorno geográfico.</i>
		1.2 Ohiko hizkuntza-aurreiritziak, - diskriminazioak eta -estereotipoak hautematea eta arbuiatzea, gero eta autonomia handiagoz eta hurbileko testuinguruetan (digitala barne). <i>Detectar y rechazar, con autonomía creciente y en contextos próximos, incluido el digital, prejuicios, discriminaciones y estereotipos lingüísticos frecuentes.</i>
		1.3 Euskararen aldeko hizkuntzaohitura eta -portaera asertiboak eta enpatikoak hartzea, euskararen erabilera analogikoaren eta digitalaren, euskararen normalizazioaren eta euskal kulturaren transmisioaren aldeko jarrera afektiboa eta proaktiboa azalduz. <i>Adoptar hábitos y comportamientos lingüísticos asertivos y empáticos hacia el euskara,</i>

HKK1, HKK5, KE2, KE3, HK1, HK2, HK3, KAKK1, KAKK3		<i>mostrando una actitud proactiva y afectiva hacia su uso analógico y digital y hacia la normalización del euskara y la transmisión de la cultura vasca.</i>
		1.4.Hizkuntzen Funtzionamenduaz jabetzea —laguntzarekin eta hizkuntzak behatzetik eta alderatzetik abiatuta. <i>Tomar conciencia, de manera acompañada, sobre el funcionamiento de las lenguas, a partir de la observación y comparación entre ellas.</i>
	2.	1.1Hizkuntzak eta dialektoak (zeinu-hizkuntzak barne) baloratzea eta errespetatzea, haien ingurune geografikoaren ezaugarri nagusiak identifikatuz, baita ikasleen ama- hizkuntzen eta -dialektoen ezaugarri batzuk ere <i>Actuar con aprecio y respeto hacia las distintas lenguas y variedades dialectales, incluidas las lenguas de signos, identificando las características fundamentales de las de su entorno geográfico, así como algunos rasgos de los dialectos y lenguas familiares del alumnado.</i>
		1.2 Ohiko hizkuntza-aurreiritziak, -diskriminazioak eta -estereotipoak hautematea eta arbuiatzea, gero eta autonomia handiagoz eta hurbileko testuinguruetan (digitala barne), munduko hizkuntzadibertsitatea kulturaaberastasunaren iturri gisa baloratuz. <i>Detectar y rechazar, con autonomía creciente y en contextos próximos, incluido el digital, prejuicios, discriminaciones y estereotipos lingüísticos frecuentes, valorando la pluralidad lingüística del mundo como una fuente de riqueza cultural.</i>
		1.3 Euskararen aldeko hizkuntzaohitura eta -portaera asertiboak eta enpatikoak hartzea, euskararen erabilera analogikoaren eta digitalaren, euskararen normalizazioaren eta euskal kulturaren transmisioaren aldeko jarrera afektiboa eta proaktiboa azalduz. <i>Adoptar hábitos y comportamientos lingüísticos asertivos y empáticos hacia el euskara, mostrando una actitud proactiva y afectiva hacia su uso analógico y digital y hacia la normalización del euskara y la transmisión de la cultura vasca.</i>

		1.4 Hizkuntzen funtzionamenduaz jabetzea —laguntzarekin eta hizkuntzak behatzenetik eta alderatzenetik abiatuta—, eta hizkuntzen ikaskuntzak haien hizkuntza-gaitasunaren garapenari egiten dion ekarpena baloratzea <i>Tomar conciencia, de manera acompañada, sobre el funcionamiento de las lenguas, a partir de la observación y comparación entre ellas, y valorar la aportación del aprendizaje de las mismas al desarrollo de su competencia lingüística.</i>
2-Ahozko testuak eta testu multimodalak ulertzea eta interpretatzea, zentzu orokorra eta informaziorik garrantzitsuenak identifikatuz eta alderdi formalak eta oinarritzko edukiko alderdiak baloratuz, ezagutza eraikitzeko eta komunikazio-premiei erantzuteko <i>Comprender e interpretar textos orales y multimodales identificando el sentido general y la información más relevante, valorando aspectos formales y de contenido básicos para construir conocimiento y responder a diferentes necesidades comunicativas.</i> <u>Lotura DESKRIPTORE OPERATIBOekin</u> HKK2, KE2, STEM4, KD1, KD3, KPSII3, HK3.	1.	2.1 Zailtasun handiagoko ahozko testuen eta testu multimodalaren zentzua ulertzea, ideia nagusiak eta mezu esplizituak eta inplizituak ezagutuz, eta edukia eta hitzezkoak ez diren elementuak modu kritikoan baloratuz. <i>Comprender el sentido de textos orales y multimodales de mayor complejidad, reconociendo las ideas principales y los mensajes explícitos e implícitos, valorando de manera crítica su contenido y los elementos no verbales.</i>
		2.2 Euskal kulturaren aberastasuna ezagutzea, ahozko arte- eta kultura-adierazpenen bidez <i>Reconocer la riqueza cultural vasca mediante diversas manifestaciones artísticas culturales orales.</i>
	2.	2.1 Zailtasun handiagoko ahozko testuen eta testu multimodalaren zentzua ulertzea, ideia nagusiak eta mezu esplizituak eta inplizituak ezagutuz, eta edukia eta hitzezkoak ez diren elementuak modu kritikoan baloratuz, baita, laguntzarekin, oinarritzko elementu formal batzuk ere. <i>Comprender el sentido de textos orales y multimodales de mayor complejidad, reconociendo las ideas principales y los mensajes explícitos e implícitos, valorando de manera crítica su contenido y los elementos no verbales y, de manera acompañada, algunos elementos formales elementales.</i>
		2.2 Euskal kulturaren aberastasuna ezagutzea, ahozko arte- eta kultura-adierazpenen bidez. <i>Reconocer la riqueza cultural vasca mediante diversas manifestaciones artísticas culturales orales.</i>

3-Ahozko testuak eta testu multimodalak koherentziaz, argitasunez eta erregistro egokiz sortzea, ideiak, sentimenduak eta kontzeptuak adierazteko; ezagutza erakitzeko; lotura pertsonalak ezartzea; eta askotariko ahozko elkarrekintzetan autonomiaz eta jarrera kooperatibo eta enpatikoz parte hartzea. <i>Producir textos orales y multimodales con coherencia, claridad y registro adecuados para expresar ideas, sentimientos y conceptos; construir conocimiento; establecer vínculos personales; y participar con autonomía y una actitud cooperativa y empática en interacciones orales variadas.</i> <u>Lotura DESKRIPTORE OPERATIBOekin</u> HKK1, HKK, HKK5, KE2, STEM4, KD2, KD3, KPSII1, HK2, HK3, EK1.	1.	3.1 Ahozko testu eta testu multimodal koherenteak autonomiaz, koherentziaz eta nolabaiteko arintasunez sortzea, testuinguru formal sinpleetan eta hitzezko eta ez-hitzezko oinarritzko baliabideak erabiltzen hasiz. <i>Producir textos orales y multimodales de manera autónoma, coherente y con cierta fluidez, en contextos formales sencillos y comenzando a utilizando correctamente recursos verbales y no verbales básicos.</i>
		3.2 Bat-bateko edo araututako ahozko elkarrekintzetan parte hartzea, hizkuntza-kortesiaren arauak errespetatuz eta entzute aktiboko, kooperazioko eta elkarriketa-enpatiako estrategietan hasiz. <i>Participar en interacciones orales espontáneas o regladas, respetando las normas de la cortesía lingüística y comenzar a desarrollar estrategias sencillas de escucha activa y de cooperación y empatía conversacional.</i>
	2.	3.1 Ahozko testu eta testu multimodal koherenteak autonomiaz, koherentziaz eta nolabaiteko arintasunez sortzea, testuinguru formal sinpleetan eta hitzezko eta ez-hitzezko oinarritzko baliabideak erabiliz. <i>Producir textos orales y multimodales de manera autónoma, coherente y con cierta fluidez, en contextos formales sencillos y utilizando correctamente recursos verbales y no verbales básicos.</i>
		3.2 Bat-bateko edo araututako ahozko elkarrekintzetan parte hartzea, hizkuntza-kortesiaren arauak errespetatuz eta entzute aktiboko, kooperazioko eta elkarriketa-enpatiako estrategiak garatuz <i>Participar en interacciones orales espontáneas o regladas, respetando las normas de la cortesía lingüística y desarrollando estrategias sencillas de escucha activa y de cooperación y empatía conversacional.</i>

4-Testu idatziak eta multimodalak ulertzea eta interpretatzea, testu horien zentzu globala, ideia nagusiak eta informazio esplizitua hartuz, eta alderdi formalei eta edukiei buruzko oinarritzko gogoeta eginez, ezagutza eskuratzeko eta eraikitzeko eta askotariko komunikazio-beharrei eta interesei erantzuteko. <i>Comprender e interpretar textos escritos y multimodales, reconociendo el sentido global, las ideas principales y la información explícita, realizando reflexiones elementales sobre aspectos formales y de contenido, para adquirir y construir conocimiento y para responder a necesidades e intereses comunicativos diversos.</i> <u>Lotura DESKRIPTORE OPERATIBOekin</u> HKK2, HKK3, HKK4, HKK5, KE2, STEM4, KD1, KPSII4, KPSII5	1.	4.1 Zenbait xederi eta interesei erantzuten dioten testu idatzi eta multimodal errazak isilik eta ozenki irakurtzea, zentzu orokorra eta informazio garrantzitsua identifikatuz, zuzeneko inferentziak laguntzarekin eginez. <i>Leer de manera silenciosa y en voz alta textos escritos y multimodales sencillos que respondan a distintas finalidades e intereses, identificando el sentido global y la información relevante, realizando inferencias directas de manera acompañada.</i>
		4.2 Testu idatzi eta multimodalaren edukia eta oinarritzko alderdi formalak eta ez-hitzezkoak laguntzarekin aztertzea, testu horien edukia eta egitura baloratuz. <i>Analizar, de manera acompañada, el contenido y aspectos formales y no verbales elementales de textos escritos y multimodales, valorando su contenido y estructura.</i>
	2.	4.1 Zenbait xederi eta interesei erantzuten dioten testu idatzi eta multimodal errazak isilik eta ozenki irakurtzea, zentzu orokorra eta informazio garrantzitsua identifikatuz, zuzeneko inferentziak laguntzarekin eginez eta hitzez hitzeko interpretazioa gaindituz. <i>Leer de manera silenciosa y en voz alta textos escritos y multimodales sencillos que respondan a distintas finalidades e intereses, identificando el sentido global y la información relevante, realizando inferencias directas de manera acompañada y superando la interpretación literal.</i>
		4.2 Testu idatzi eta multimodalaren edukia eta oinarritzko alderdi formalak eta ez-hitzezkoak laguntzarekin aztertzea, testu horien edukia eta egitura baloratuz eta testu horien kalitatea, fidagarritasuna eta egokitasuna ebaluatuz, irakurketa-xedearen arabera. <i>Analizar, de manera acompañada, el contenido y aspectos formales y no verbales elementales de textos escritos y multimodales, valorando su contenido y estructura y evaluando su calidad, fiabilidad e idoneidad en función del propósito de lectura</i>

5-Testu idatzi eta multimodalak zuzentasun gramatikalez eta ortografikoz sortzea, edukiak zuzen sekuentziatuz eta plangintzarako, idazketarako, berrikuspenerako eta ediziorako oinarritzko estrategiak aplikatuz, ezagutza eraikitze eta komunikazio-eskaera zehatzei erantzuteko <i>Producir textos escritos y multimodales, con corrección gramatical y ortográfica básicas, secuenciando correctamente los contenidos y aplicando estrategias elementales de planificación, redacción, revisión y edición para construir conocimiento y para dar respuesta a demandas comunicativas concretas.</i> <u>Lotura DESKRIPTORE OPERATIBOekin</u> HKK1, HKK3, HKK4, HKK5, KE2, STEM4, KD2, KD3, KPSII4, KPSII5, HK2	1.	5.1 Nolabaiteko zailtasuna duten testu idatzi eta multimodalak zenbait euskarritan sortzea, edukiaren koherentziari eutsiz eta landutako zuzentasun gramatikal eta ortografikoko irizpideak errespetatuz. <i>Producir textos escritos y multimodales de relativa complejidad, en distintos soportes, manteniendo la coherencia en su contenido, así como respetando los criterios de corrección gramatical y ortográfica trabajados.</i> 5.2 Modu indibidualean edo kolektiboan sortutako testu idatzien eta multimodalaren autoebaluazio- eta koebaluazioprozesuetan modu aktiboan parte hartzea, zailtasunak mugak identifikatuz, horiek gainditzeko laguntza bilatuz errorea ikaskuntzaprozesuaren parte gisa baloratuz. <i>Participar activamente en procesos de auto y coevaluación de los textos escritos y multimodales producidos de forma individual o colectiva, identificando las dificultades y sus propias limitaciones, buscando ayuda para su superación y valorando el error como parte del proceso de aprendizaje.</i>
	2.	5.1 Nolabaiteko zailtasuna duten testu idatzi eta multimodalak zenbait euskarritan sortzea, komunikazio-eskarietarako diskurtso-eredurik egokiena aukeratuz, edukiaren koherentziari eutsiz eta landutako zuzentasun gramatikal eta ortografikoko irizpideak errespetatuz, baita testu idatzi bat sortzeko faseak ere. <i>Producir textos escritos y multimodales de relativa complejidad, en distintos soportes, seleccionando el modelo discursivo más apropiado a diversas demandas comunicativas, manteniendo la coherencia en su contenido, así como respetando los criterios de corrección gramatical y ortográfica trabajados y las fases de elaboración de un texto escrito.</i> 5.2 Modu indibidualean edo kolektiboan sortutako testu idatzien eta multimodalaren autoebaluazioeta koebaluazio-prozesuetan modu aktiboan parte hartzea, zailtasunak eta norberaren mugak identifikatuz, horiek gainditzeko laguntza bilatuz, eta errorea ikaskuntzaprozesuaren parte gisa baloratuz. <i>Participar activamente en procesos de auto y coevaluación de los textos escritos y multimodales producidos de forma individual o colectiva, identificando las dificultades y sus</i>

		<i>propias limitaciones, buscando ayuda para su superación y valorando el error como parte del proceso de aprendizaje.</i>
6-Bi iturritatik edo gehiagotik datorren informazioa modu planifikatuan bilatzea, hautatzea eta egiaztatzea, informazioaren fidagarritasuna ebaluatuz eta manipulatzeko eta desinformatzeko arriskuak ezagutuz, ezagutza eraldatzeko eta modu sortzailean jakinarazteko, ikuspuntu pertsonaletik eta jabetza intelektuala errespetatuz. <i>Buscar, seleccionar y contrastar información procedente de dos o más fuentes, de forma planificada evaluando su fiabilidad y reconociendo algunos riesgos de manipulación y desinformación, para transformarla en conocimiento y para comunicarla de manera creativa, adoptando un punto de vista personal y respetuoso con la propiedad intelectual</i> <u>Lotura DESKRIPTORE OPERATIBOekin</u> HKK3, KD1, KD2, KD3, KD4, KPSII5, HK2, EK3.	1.	6.1 Bi iturritako edo gehiagoko informazioa bilatzeko, hautatzeko, egiaztatze eta antolatze oinarriko estrategiak modu planifikatuan eta gero eta autonomia handiagoz erabiltzea. <i>Utilizar estrategias de búsqueda, selección, contraste y organización de la información procedente de más de dos fuentes, de forma planificada y progresivamente autónoma.</i>
		6.2 Lortutako informazioa norberaren eskemetan sormenez irudikatzea. <i>Recrear la información obtenida de manera creativa en esquemas propios</i>
		6.3 Interes pertsonal, akademiko edo ekosozialeko gairen bati buruz banaka edo taldean eta gero eta autonomia handiagoz egindako ikerketa-prozesu erraz baten emaitzak jakinaraztea, tresna analogiko eta digitalak erabiliz. <i>Comunicar los resultados de un proceso de investigación sencillo, individual o grupal, sobre algún tema de interés personal, académico o ecosocial realizado de manera progresivamente autónoma, utilizando herramientas analógicas y digitales.</i>
	2.	6.4 Teknologia digitalen erabilera kritiko, seguru, iraunkor eta osasungarriko ohiturak gero eta autonomia handiagoz hartzen hastea, informazioaren bilaketari eta komunikazioari dagokienez. <i>Adoptar, de manera progresivamente autónoma, hábitos de uso crítico, seguro, sostenible y saludable de las tecnologías digitales en relación a la búsqueda y la comunicación de la información.</i>
		6.1 Bi iturritako edo gehiagoko informazioa bilatzeko, hautatzeko, egiaztatze eta antolatze oinarriko estrategiak modu planifikatuan eta gero eta autonomia handiagoz erabiltzea, fidagarritasuna ebaluatuz eta manipulazio- eta desinformazioarriskuak ezagutuz. <i>Utilizar estrategias de búsqueda, selección, contraste y organización de la información procedente de más de dos fuentes, de forma planificada y progresivamente autónoma, evaluando su fiabilidad y reconociendo los riesgos de manipulación y desinformación.</i>

		6.2 Lortutako informazioa norberaren eskemetan sormenez irudikatzea, iturriak aipatuz, baita ingurune digitaletatik datorrena ere. <i>Recrear la información obtenida de manera creativa en esquemas propios y citando las fuentes, también la procedente de entornos digitales.</i> 6.3 Interes pertsonal, akademiko edo ekosozialeko gairen bati buruz banaka edo taldean eta gero eta autonomia handiagoz egindako ikerketa-prozesu erraz baten emaitzak jakinaraztea, tresna analogiko eta digitalak erabiliz, erabilitako iturriak aipatuz eta jabetza intelektuala errespetatuz. <i>Comunicar los resultados de un proceso de investigación sencillo, individual o grupal, sobre algún tema de interés personal, académico o ecosocial realizado de manera progresivamente autónoma, utilizando herramientas analógicas y digitales, citando las fuentes utilizadas y respetando la propiedad intelectual.</i> 6.4 Teknologia digitalen erabilera kritiko, seguru, iraunkor eta osasungarriko ohiturak gero eta autonomia handiagoz hartzea, informazioaren bilaketari eta komunikazioari dagokienez. <i>Adoptar, de manera progresivamente autónoma, hábitos de uso crítico, seguro, sostenible y saludable de las tecnologías digitales en relación a la búsqueda y la comunicación de la información.</i>
7-Gustuen eta interesen arabera aukeratutako askotariko obrak autonomiaz irakurtzea, irakurketa-esperientziak partekatuz, irakurle-nortasuna eraikitzen hasteko, irakurzaletasuna plazer iturri gisa sustatzeko eta irakurketaren gizarte-eta kultura-dimentsioaz gozatzeko. <i>Leer de manera autónoma obras diversas seleccionadas atendiendo a sus gustos e intereses, compartiendo las experiencias de lectura, para iniciar la construcción de la identidad lectora, para fomentar el gusto por la lectura como fuente de placer y para disfrutar de su dimensión social y cultural.</i> Lotura DESKRIPTORE OPERATIBOekin HKK1, HKK2, HKK4, KD1, KD3, KPSII1, KAKK1, KAKK2,	1.	7.1 Beren gustuei eta interesei egokitutako eta beren irizpidearen arabera hautatutako zenbait autoreren testuak modu autonomoan irakurtzea. <i>Leer de manera autónoma textos de diversos autores y autoras ajustados a sus gustos e intereses, seleccionados con criterio propio.</i> 7.2 Askotariko euskarritako eta ingurune digitaletako irakurketaren esperientzia partekatzea, eskolako irakurketa komunitateetan parte hartuz <i>Compartir la experiencia de lectura, en soportes diversos, también en entornos digitales, participando en comunidades lectoras en el ámbito escolar.</i> 7.3 Irakurketa norberaren ezagutza- eta garapen-iturri gisa baloratzea, irakurritakoa inguruko errealitatearekin eremu publikoa/soziala zein eremu pertsonala—autonomiaz erlazionatzen hasiz

KAKK3		<i>Valorar la lectura como fuente de conocimiento y desarrollo personal, empezando a relacionar, de manera progresivamente autónoma, lo leído con la realidad que le rodea, tanto del ámbito público/social como personal.</i>
	2.	7.1 Beren gustuei eta interesei egokitutako eta beren irizpidearen arabera hautatutako zenbait autoreren testuak modu autonomoan irakurtzea, irakurlenortasuna eraikitzeko bidean aurrera eginez. <i>Leer de manera autónoma textos de diversos autores y autoras ajustados a sus gustos e intereses, seleccionados con criterio propio, progresando en la construcción de su identidad lectora.</i> 7.2 Askotariko euskarritako eta ingurune digitaletako irakurketaren esperientzia partekatzea, eskolaedo gizarte-esparruko irakurketa komunitateetan parte hartuz. <i>Compartir la experiencia de lectura, en soportes diversos, también en entornos digitales, participando en comunidades lectoras en el ámbito escolar o social.</i>
		7.3 Irakurketa norberaren ezagutza- eta garapen-iturri gisa baloratzea, irakurritakoa inguruko errealitatearekin —eremu publikoa/soziala zein eremu pertsonala— gero eta autonomia handiagoz erlazionatuz. <i>Valorar la lectura como fuente de conocimiento y desarrollo personal, relacionando, de manera progresivamente autónoma, lo leído con la realidad que le rodea, tanto del ámbito público/social como personal.</i>
8-Ikasleen garapenerako egokiak diren literatura-obrak edo horien zatiak irakurtzea, interpretatzea eta aztertzea, haien arteko erlazioak ezarriz eta literatura-generoa eta haren oinarritzko konbentzioak identifikatuz, literatura arte-adierazpen gisa ezagutzen hasteko eta plazer-eta ezagutza-iturri gisa eta literatura-asmoko testuak sortzeko inspirazio-iturri gisa ezagutzen hasteko. <i>Leer, interpretar y analizar obras o fragmentos literarios</i>	1.	8.1 Beren adinerako egokiak diren literatura unibertsaleko eta euskal tradizioko askotariko autoreren testuak gero eta autonomia handiagoz entzutea eta irakurtzea, testuak gaien arabera eta literatura-generoaren funtsezko alderdien arabera erlazionatuz. <i>Escuchar y leer de manera progresivamente autónoma textos literarios universales y de tradición vasca adecuados a su edad, que recojan diversidad de autores y autoras, relacionándolos en función de los temas y de aspectos elementales de cada género literario</i>

<i>adecuados a su desarrollo, estableciendo relaciones entre ellos e identificando el género literario y sus convenciones fundamentales, para iniciarse en el reconocimiento de la literatura como manifestación artística y fuente de placer, conocimiento e inspiración para crear textos de intención literaria.</i> Lotura DESKRIPTORE OPERATIBO EKIN HKK1, HKK2, HKK4, KD2, KD3, KPSII1, KPSII5, KAKK1, KAKK2, KAKK3, KAKK4		8.2 Testu errazak, indibidualak edo kolektiboak, gero eta autonomia handiagoz eta literatura-asmoz sortzea, eredu jakin batzuk sormenez eta zenbait euskarritan birlاندuz laguntzarekin. <i>Producir, de manera progresivamente autónoma, textos sencillos individuales o colectivos con intención literaria, reelaborando con creatividad los modelos dados, en distintos soportes.</i>
		8.3 Literatura asmoko testuen irakurketak eta produkzioak ongizate emozionalari egiten dion ekarpena baloratzea, irakurritakoa eta idatzitakoa norberaren eta besteen sentimenduen adierazpenarekin erlazionatuz. <i>Valorar la contribución de la lectura y la producción de textos con intención literaria al bienestar emocional, relacionando lo leído y lo escrito con la expresión y la gestión de los sentimientos propios y ajenos.</i>
	2.	8.1 Beren adinerako egokiak diren literatura unibertsaleko eta euskal tradizioko askotariko autoreren testuak gero eta autonomia handiagoz entzutea eta irakurtzea, testuak gaien arabera eta literatura-generoaren funtsezko alderdien arabera erlazionatuz eta bestelako adierazpen artistiko edo kulturekin erlazionatuz, baloratuz eta interpretatuz. <i>Escuchar y leer de manera progresivamente autónoma textos literarios universales y de tradición vasca adecuados a su edad, que recojan diversidad de autores y autoras, relacionándolos en función de los temas y de aspectos elementales de cada género literario, e interpretándolos, valorándolos y relacionándolos con otras manifestaciones artísticas o culturales.</i>
		8.2 Testu errazak, indibidualak edo kolektiboak, gero eta autonomia handiagoz eta literatura-asmoz sortzea, eredu jakin batzuk sormenez eta zenbait euskarritan birlاندuz eta beste arte-hizkuntza batzuekin osatuz. <i>Producir, de manera progresivamente autónoma, textos sencillos individuales o colectivos con intención literaria, reelaborando con creatividad los modelos dados, en distintos soportes, y complementándolos con otros lenguajes artísticos.</i>

		8.3 Literatura asmoko testuen irakurketak eta produkzioak ongizate emozionalari egiten dion ekarpena baloratzea, irakurritakoa eta idatzitakoa norberaren eta besteen sentimenduen adierazpenarekin eta kudeaketarekin erlazionatuz. <i>Valorar la contribución de la lectura y la producción de textos con intención literaria al bienestar emocional, relacionando lo leído y lo escrito con la expresión y la gestión de los sentimientos propios y ajenos.</i>
9-Hizkuntzari buruzko gogoeta egitea, testuinguru esanguratsuetako testuak sortzeko eta ulertzeko prozesuetatik abiatuta eta oinarritzko terminologia egokia erabiliz, ikasleak hizkuntzako eta hizkuntza arteko kontzientzia garatzen hasteko eta ahozko eta idatzizko produkzioaren eta ulermenaren trebetasunak hobetzeko. <i>Reflexionar sobre el lenguaje a partir de procesos de producción y comprensión de textos en contextos significativos, utilizando la terminología elemental adecuada para iniciarse en el desarrollo de la conciencia lingüística e interlingüística y para mejorar las destrezas de producción y comprensión oral y escrita</i> <u>Lotura DESKRIPTORE OPERATIBOekin</u> HKK1, HKK2, KE2, STEAM2, KD2, KPSII5.	1.	9.1 Hizkuntzaren funtzionamenduaren oinarritzko alderdiei buruzko orokortasunak laguntzarekin formulatzea, hipotesiak egiten eta kontraadibideak bilatzen hasiz, betiere hitzak, esakuneak eta testuak behatu, konparatu eta manipulatzetik abiatuta. <i>Formular generalizaciones sobre aspectos básicos del funcionamiento de la lengua de manera acompañada, formulando hipótesis y buscando contraejemplos, a partir de la observación, comparación y manipulación de palabras, enunciados y textos.</i>
		9.2 Norberaren eta besteen testuak gero eta autonomia handiagoz berrikustea eta hobetzea, eta irakurritakoa ulertzeko eta idatzizko adierazpenerako arazo batzuk laguntzarekin konpontzea, oinarritzko terminologia egokia erabiliz. <i>Revisar y mejorar, de manera progresivamente autónoma, los textos propios y ajenos y subsanar algunos problemas de comprensión lectora usando la terminología básica adecuada.</i>
		9.3 Hizkuntza-bihurketa errazak laguntzarekin egitea, hizkuntzen arteko konparazioetan hasiz, hizkuntza koofizialeetatik abiatuta <i>Realizar reflexiones lingüísticas sencillas, de manera acompañada, iniciándose en comparaciones interlingüísticas a partir de las lenguas cooficiales</i>
	2.	9.1 Hizkuntzaren funtzionamenduaren oinarritzko alderdiei buruzko orokortasunak laguntzarekin formulatzea, hipotesiak eginez eta kontraadibideak bilatuz, betiere hitzak, esakuneak eta testuak behatu, konparatu eta manipulatzetik abiatuta. <i>Formular generalizaciones sobre aspectos básicos del funcionamiento de la lengua de manera acompañada, formulando hipótesis y buscando contraejemplos, a partir de la observación,</i>

		<i>comparación y manipulación de palabras, enunciados y textos.</i> 9.2 Norberaren eta besteen testuak gero eta autonomia handiagoz berrikustea eta hobetzea, eta irakurritakoa ulertzeko eta idatzizko adierazpenerako arazo batzuk konpontzea, gogoeta metalinguistikotik abiatuta eta oinarritzko terminologia egokia erabiliz. <i>Revisar y mejorar, de manera progresivamente autónoma, los textos propios y ajenos y subsanar algunos problemas de comprensión lectora y de expresión escrita a partir de la reflexión metalingüística y usando la terminología básica adecuada.</i> 9.3. Hizkuntza-bihurketa errazak laguntzarekin egitea, hizkuntzen arteko konparazioetan hasiz, hizkuntza koofizialetatik eta ikasleen beste hizkuntza batzuetatik abiatuta. <i>Realizar reflexiones lingüísticas sencillas, de manera acompañada, iniciándose en comparaciones interlingüísticas a partir de las lenguas cooficiales y de otras lenguas del alumnado</i>
10-Norberaren komunikazio-praktikak bizikidetzat demokratikoaren zerbitzura jartzea, hizkuntza ez-diskriminatzailea eta inklusiboa erabiliz eta hizaren bidez botere-abusuak atzemanaz eta baztertuz, hizkuntzaren erabilera eraginkorra eta etikoa bultzatzeko. <i>Poner las propias prácticas comunicativas al servicio de la convivencia democrática utilizando un lenguaje no discriminatorio e inclusivo, detectando y rechazando los abusos de poder a través de la palabra para favorecer un uso no solo eficaz sino también ético del lenguaje.</i> <u>Lotura DESKRIPTORE OPERATIBOekin</u> HKK1, HKK5, KE3, KD2, KD3, KPSII1, KPSII3, HK1, HK2, HK3	1.	10.1 Hizkuntza-erabilera diskriminatzaileak eta hitzaren bidez gertatzen diren botereabusuak baztertzen hastea, komunikazioa zuzentzen duten hitzezko eta ez- hitzezko zenbait alderdiri buruzko taldeko gogoeta lagundutik abiatuta. <i>Rechazar los usos lingüísticos discriminatorios y los abusos de poder a través de la palabra identificados mediante la reflexión grupal acompañada sobre distintos aspectos, verbales y no verbales, que rigen la comunicación.</i> 10.2 Talde-lanean modu aktiboan parte hartzeko oinarritzko estrategiak mobilizatzea, beharrezko laguntzarekin eta planifikazioarekin eta esleitzen zaizkion banako erantzukizunak bere gain hartuz, eta gatazkak elkarriketa bidez kudeatzen, argudiatzen eta sormenezko irtenbideak proposatzen hasiz. <i>Movilizar, con el acompañamiento y planificación necesarios, estrategias básicas para participar activamente en el trabajo en grupo, asumiendo las responsabilidades individuales asignadas y gestionar los conflictos dialogando, comenzando a argumentar y proponer soluciones creativas</i>

	2.	10.1 Hizkuntza-erabilera diskriminatzaileak eta hitzaren bidez gertatzen diren botereabusuak baztertzea, komunikazioa zuzentzen duten hitzezko eta ezhitzezko zenbait alderdiri buruzko taldeko gogoeta lagundutik abiatuta, eta genero-ikuspegia kontuan hartuta. <i>Rechazar los usos lingüísticos discriminatorios y los abusos de poder a través de la palabra identificados mediante la reflexión grupal acompañada sobre distintos aspectos, verbales y no verbales, que rigen la comunicación, teniendo en cuenta una perspectiva de género.</i> 10.2 Talde-lanean modu aktiboan parte hartzeko oinarritzko estrategiak mobilizatzea, beharrezko laguntzarekin eta planifikazioarekin eta esleitzen zaizkion banako erantzukizunak bere gain hartuz, eta gatazkak elkarritzeta bidez kudeatzea, argudiatuz eta sormenezko irtenbideak proposatuz. <i>Movilizar, con el acompañamiento y planificación necesarios, estrategias básicas para participar activamente en el trabajo en grupo, asumiendo las responsabilidades individuales asignadas y gestionar los conflictos dialogando, argumentando y proponiendo soluciones creativas</i>
--	----	--

DESKRIPTORE OPERATIBOAK

Funtsezko konpetentzien dimentsio aplikatuari dagokionez, horietako bakoitzerako deskribatzaile operatibo multzo bat definitu da.

Funtsezko konpetentzien deskribatzaile operatiboak esparru erreferentziala dira, eta esparru horretatik zehazten dira arlo, eremu edo gai bakoitzaren konpetentzia espezifikoak. Deskribatzaile operatiboan eta konpetentzia espezifikoaren arteko lotura horrek, azken horiek ebaluatzean, irteera-profilean definitutako funtsezko konpetentzien eskuratze-maila eta, beraz, etaparako aurreikusitako konpetentziak eta helburuak lortzea ahalbidetzen du.

Konpetentziak nahitaez modu sekuentzialean eta progresiboan eskuratzen direnez, oinarritzko eskolatzearen amaierari dagozkion deskribatzaile operatiboak ez ezik (Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzaren amaierarekin bat dator), Lehen Hezkuntza osatzean espero den betetze-mailari buruz orientatzen duten deskribatzaile operatiboak ere sartzen dira, eta, horrela, derrigorrezko irakaskuntza osatzen duten bi etapen arteko jarraitutasuna, koherentzia eta kohesioa errazten eta zehazten dira.

HIZKUNTZA-KOMUNIKAZIORAKO KONPETENTZIA (HKK)

Hizkuntza-komunikaziorako konpetentziak esan nahi du ahoz, idatziz edo modu koherente eta egokian jardun behar dela hainbat esparru eta testuingurutan eta hainbat komunikazio-helbururekin. Ezagutza, trebetasun eta jarrera guztiak modu kontzientean mobilizatzea eskatzen du, ahozko mezuak, zeinuak, idatziak, ikus-entzunezkoak edo multimodalak ulertzeko, interpretatzeko eta kritikoki baloratzeko aukera ematen dutenak, manipulazioaren eta desinformazioaren arriskuak saihestuz, bai eta beste pertsona batzuekin modu kooperatiboan, sortzailean, etikoan eta errespetuzkoan eraginkortasunez komunikatzea ere.

Hizkuntza-komunikaziorako konpetentzia norberaren pentsamendurako eta jakintzaren eremu guztietan ezagutza eraikitze oinarria da. Horregatik, hizkuntzak ezagutza-arlo bakoitzeko diskurtso-genero espezifikoetan duen funtzionamenduari buruzko hausnarketa esplizituari lotuta dago haren garapena, bai eta ahozko komunikazioaren, signazioaren edo idazketaren erabilerei ere, pentsatzeko eta ikasteko. Azkenik, hizkuntzaren dimentsio estetikoa aintzat hartzea eta literatura-kulturaz gozatzea ahalbidetzen du.

Hizkuntza-komunikaziorako konpetentziak esan nahi du hainbat esparru eta testuingurutan modu koherente eta egokian elkarrekintzan jardutea, ahoz, idatziz, siglatuan (modu zeinatuan) edo multimodalean, eta hainbat komunikazio-helbururekin. Ahozko mezuak, idatzizkoak, zeinuzkoak edo multimodalak ulertzeko, interpretatzeko eta kritikoki baloratzeko aukera ematen duten ezagutza, trebetasun eta jarrera guztiak modu kontzientean mobilizatzea eskatzen du, manipulatzeko eta desinformatzeko arriskuak saihestuz, bai eta beste pertsona batzuekin modu kooperatiboan, sortzailean, etikoan eta errespetuzkoan eraginkortasunez komunikatzea ere.

Deskriptore operatiboak LEHEN HEZKUNTZA OSATZEAN, IKASLEAK...

HKK1. Gertakariak, kontzeptuak, pentsamenduak, iritziak edo sentimenduak ahoz, idatziz, siglaz edo multimodalki adierazten ditu, argi eta bere ingurune pertsonal, sozial eta hezitzaileko eguneroko testuinguruetara egokituta, eta elkarrekintza komunikatiboetan parte hartzen du, lankidetzaz eta errespetuz, bai informazioa trukatzeko eta ezagutza sortzeko, bai lotura pertsonalak eraikitzeko.

HKK2. Pertsona-, gizarte- eta hezkuntza-arloetako ahozko, idatzizko, zeinuzko edo multimodal-testu errazak ulertzen, interpretatzen eta baloratzen ditu, euskaraz zein gaztelaniaz, unean uneko laguntzarekin, eguneroko testuinguruetan aktiboki parte hartzeko eta ezagutza eraikitzeko.

HKK3. Bi iturritatik edo gehiagotatik datorren euskarazko eta gaztelaniazko informazio erraza aurkitu, aukeratu eta kontrastatzen du, eta fidagarritasuna eta erabilgarritasuna ebaluatzen ditu irakurketa-helburuen arabera, eta ezagutza bihurtzen du komunikatzeko, ikuspegi sortzaile eta pertsonala hartuz, jabetza intelektuala errespetatzearekin batera.

HKK4. Bere garapenera egokitutako euskarazko eta gaztelaniazko askotariko lanak irakurtzen ditu, bere gustu eta interesetara hobekien egokitzen direnak hautatuz; ondare literarioa norbanakoaren eta taldearen gozamenerako eta ikaskuntzarako iturritzat hartzen du; eta bere esperientzia pertsonala eta irakurlea mobilizatzen ditu, obren interpretazioa eraiki eta partekatzeko eta eredu errazetatik abiatuta asmo literarioko testuak sortzeko.

HKK 5. Bere komunikazio-praktikak elkarbizitza demokratikoaren, gatazken kudeaketa elkarriketatuaren eta pertsona guztien eskubide-berdintasunaren zerbitzura jartzen ditu, hizkuntzaren erabilera diskriminatzaileak hautemanez, bai eta hizkuntzaren bidez gertatzen diren botere-gehiegikeriak ere, hizkuntzaren erabilera eraginkorra ez ezik, etikoa ere bultzatzeko eta euskararen ohiko erabilerarekiko jarrera asertiboa izateko.

KONPETENTZIA ELEANIZTUNA (KE)

Konpetentzia eleaniztunak hainbat hizkuntza, ahozkoak edo zeinuzkoak, ikasteko eta komunikatzeko modu egoki eta eraginkorrean erabiltzea eskatzen du. Konpetentzia horrek esan nahi du norberaren hizkuntza-profilak aitortu eta errespetatu behar direla, eta norberaren esperientziak baliatu behar direla mediaziorako estrategiak garatzeko eta hizkuntzen arteko transferentziak egiteko, hizkuntza klasikoak barne, eta, hala badagokio, trebetasunak mantendu eta eskuratzeko hizkuntzan, familia-hizkuntzan edo hizkuntza ofizialetan. Era berean, gizartearen hizkuntza- eta kultura-aniztasuna ezagutzera, balioestera eta errespetatzera bideratutako dimentsio historikoak eta kulturartekoak biltzen ditu, bizikidetza demokratikoa sustatzeko helburuarekin.

Deskriptore operatiboak LEHEN HEZKUNTZA OSATZEAN, IKASLEAK...

KE1. Gutxienez, hizkuntza bat erabiltzen du, familiako hizkuntzaz edo hizkuntzez gain, komunikazio-premia erraz eta aurreikusteko modukoei erantzuteko, bai haren garapenari eta interesei erantzuteko, bai eremu pertsonaleko, sozialeko eta hezkuntzako eguneroko egoera eta testuinguruei erantzuteko.

KE2. Bere esperientzietatik abiatuta, hizkuntza-eskakizunen aniztasuna ezagutzen du eta norberaren ikaskuntza-prozesuei buruzko gogoeta egiten du, eta hizkuntzen arteko transferentzia-estrategia errazak modu gidatuan esperimendatzeko ditu, eta konfiantzazko jarrera adierazten du komunikatzeko gaitasuna hobetzeko ikasteko konpetentzian.

KE3. Lagunduta, ikastetxearen eta ingurunearen hizkuntza-aniztasuna identifikatzen du, errespetuzko eta enpatiazko jarrera hartuta, eta hizkuntzak komunikabide eraginkortzat eta bizikidetza hobetzeko tresnatzat hartuta.

MATEMATIKARAKO KONPETENTZIA eta ZIENTZIA, TEKNOLOGIA ETA INGENIERITZARAKO KONPETENTZIA (STEM)

Matematikarako konpetentziak eta zientzia, teknologia eta ingeniartzarako konpetentziak (STEM konpetentzia, ingelesezko sigletan) mundua ulertzea dakar berekin, metodo zientifikoak, pentsamendu eta irudikapen matematikoak, teknologia eta ingeniartza-metodoak erabiliz ingurunea modu konprometituan, arduratsuan eta jasangarrian eraldatzeko.

Matematikarako konpetentziak ikuspegi eta arrazoibide matematikoak garatzea eta aplikatzea ahalbidetzen du, hainbat testuingurutan hainbat problema ebazteko.

Zientziarako konpetentziak ingurune naturala eta soziala ulertzea eta azaltzea dakar berekin, ezagutza eta metodologia multzo bat erabiliz, behaketa eta esperimentazioa barne, galderak planteatzeko eta probetan oinarritutako ondorioak ateratzeko, mundu naturala eta testuinguru soziala interpretatu eta eraldatu ahal izateko.

Teknologia eta ingeniartzako konpetentziak zientziei dagozkien ezagutzak eta metodologiak aplikatzea barne hartzen du, gure gizartea pertsonen behar edo nahien arabera segurtasun, erantzukizun eta iraunkortasuneko esparru batean eraldatzeko.

Deskriptore operatiboak LEHEN HEZKUNTZA OSATZEAN, IKASLEAK...

STEM1. Gidatuta, arrazoiketa matematikoaren berezko metodo inductibo, deductibo eta logiko batzuk erabiltzen ditu, bai eta metodo zientifikoaren arrazoiketa hipotetiko-deductiboa ere egoera ezagunetan, eta problemak ebazteko estrategia batzuk hautatu eta erabiltzen ditu, lortutako soluzioei eta jarraitutako prozesuari buruz hausnartuz.

STEM2. Pentsamendu zientifikoa erabiltzen du bere inguruan gertatzen diren sistema naturalei eta materialei buruzko prozesu eta gertaera batzuk ulertzeko eta azaltzeko, ezagutzan konfiantza bereganatuz garapenerako motor gisa, galderak eginez, esperimentu errazak gidatuz, jarduera zientifikoaren berezko oinarritzko trebetasunak modu egokian erabiliz eta, laguntzarekin, horien gauzatzea eta emaitzen interpretazioa baloratuz.

STEM3. Proiektuak modu gidatuan egiten ditu, prototipo edo eredu desberdinak diseinatzuz, fabrikatuz eta ebaluatuz, ziurgabetasunaren aurrean egokituz, kooperatiboki helburu jakin bat duen produktu sortzaile bat sortzeko, talde osoaren parte-hartzea saiaturik eta sor daitezkeen gatazkak modu baketsuan konponduz.

STEM4. Metodo eta emaitza zientifiko, matematiko eta teknologiko batzuen oinarriko informazioa eta elementu garrantzitsuenak modu argi eta egiazkoan interpretatzen eta transmititzen ditu, matematikako, zientziako eta teknologiko hizkuntza egokia erabiliz (terminologia espezifiko, grafikoak, notazioak, sinboloak eta kodeak) eta kultura digitala modu kritiko, etiko eta arduratsuan baliatuz ezagutza berriak partekatzeko eta eraikitzeko.

STEM5. Osasuna eta ingurumena babesteko zientifikoki oinarritutako ekintzetan parte hartzen du, proposamenak eginez eta kontsumo arduratsuen praktikan etika- eta segurtasun-printzipioak aplikatuz.

STEM6. Gizadiaren historian matematikak, zientziak eta teknologiak duten garrantzia balioesten du, zientziak pertsonen ongizateari dakartzkion onurak edo onurak adieraziz eta aparatu, aplikazio eta aurrerapen zientifiko-teknologiko batzuekin lotuz.

KONPETENTZIA DIGITALA (KD)

Konpetentzia digitalak teknologia digitalak modu seguruan, osasungarrian, jasangarrian, kritikoan eta arduratsuan erabiltzea eskatzen du, ikasteko, lanerako eta gizartean parte hartzeko, bai eta horiekin elkarreragitea ere. Informazio eta datuen alfabetizazioa, komunikazioa eta lankidetzak, hezkuntza mediatikoa, eduki digitalen sorrera (programazioa barne), segurtasuna (ongizate digitala eta zibersegurtasunarekin lotutako konpetentziak barne), herritartasun digitalarekin, pribatutasunarekin, jabetza intelektualarekin, arazoaren ebazpenarekin eta pentsamendu konputazional eta kritikoarekin lotutako gaiak.

Deskriptore operatiboak LEHEN HEZKUNTZA OSATZEAN, IKASLEAK...

KD1. Bilaketa gidatuko estrategia errazak erabiltzen ditu informazioa eskuratzeko (hitz gakoak, informazio garrantzitsuenaren analisia, datuen antolamendua), jarrera kritikoarekin, informazio-beharrak identifikatuta, eta fitxategiak eta edukiak gordeta eta berreskuratuta.

KD2. Norberak edo beste batzuek sortutako edukia sortzen eta editatzen du, integratzen eta berregiten du, hainbat formatutan (testua, taula, irudia, audioa, bideoa, programa informatikoa...), ideiak, sentimenduak eta ezagutzak adierazteko tresna digitalak erabiliz, jabetza intelektuala eta egile-eskubideak errespetatuz eta modu antolatuan gorde eta berreskuratuz.

KD3. Eskolako jardueretan eta/edo proiektuetan parte hartzen du, tresna edo plataforma birtualak erabiliz, ezagutza berria eraikitzeke, hainbat bitartekoren bidez komunikatzeko (txata, mezularitza, bideo-deiak), gai bati buruz eztabaidatuz edo produktuak sortuz elkarlanean lan egiteko, datuak eta edukiak ingurune digital mugatuetan eta modu seguruan gainbegiratuta partekatzeko, bere nortasun digitalaren jarrera ireki eta arduratsuarekin.

KD4. Normalean, irakaskuntza-orientazioarekin, prebentzio-neurriak aplikatzen ditu teknologia digitala erabiltzean gailuak babesteko (anitibirusa erabiltzea, pasahitzak kudeatzea), datu pertsonalak (pribatutasuna), osasuna eta ingurumena, badaki nola hartu prebentzio-neurriak ziberjazarpenetik babesteko, eta jabetzen da identitate digitalarekin lotutako onurez eta arriskuez.

KD5. Konponbide digital erraz eta jasagarriak garatzen hasten da (material teknologikoak berrerabiltzea, blokekako programazio informatikoa, hezkuntza-robotika, etab.), sormenez proposatutako arazo zehatzak edo erronkak ebazteko, behar izanez gero laguntza eskatuz eta softwarearen eta aplikazioen funtzio sinple batzuk aldatuz (oinarrizko konfigurazio-aukerak).

KONPETENTZIA PERTSONALA, SOZIALA ETA IKASTEN IKASTEKOA (KPSII)

Konpetentzia pertsonalak, sozialak eta ikasten ikastekoak berekin dakar nork bere buruari buruz hausnartzeko gaitasuna, nork bere burua ezagutzeko, bere burua onartzeko eta etengabeko hazkunde pertsonala sustatzeko; denbora eta informazioa eraginkortasunez kudeatzeko; beste batzuekin modu eraikitzailean lankidetzan aritzeko; erresilientziari eusteko; eta bizialdi osoko ikaskuntza kudeatzeko. Honako hauek ere sartzen dira: ziurgabetasunari eta konplexutasunari aurre egiteko gaitasuna; aldaketetara egokitzea; prozesu metakognitiboak kudeatzen ikastea; bizikidetzaren aurkako jokabideak identifikatzea eta horiei aurre egiteko estrategiak garatzea; norberaren eta gainerako pertsonen ongizate fisiko, mental eta emozionalari laguntzea, nork bere burua eta ingurukoak zaintzeko trebetasunak garatuz erantzukidetasunaren bidez; etorkizunera bideratutako bizitza bat eramateko gai izatea; enpatia adieraztea eta gatazkei heltzea.

Deskriptore operatiboak LEHEN HEZKUNTZA OSATZEAN, IKASLEAK...

KPSII1 Bere emozioak, ideiak eta jokabide pertsonalak ezagutzen ditu, eta tentsio- edo gatazka-egoeretan horiek kudeatzeko estrategiak erabiltzen ditu, zenbait portaera erregulatzeko gai izanik, aldaketetara egokituz eta harmonizatuz, bere helburuak lortzeko.

KPSII2 Osasunerako arrisku garrantzitsuenak ezagutzen ditu eta bere ongizate fisiko eta mentalerako ohitura osasungarriak hartzen hasten da.

KPSII3 Besteen emozioak eta esperientziak ezagutu eta errespetatzen ditu, talde-lanean parte hartzen du, esleitutako banakako erantzukizunak bere gain hartzen ditu eta partekatutako helburuak lortzera bideratutako lankidetzaz-estrategia errazak erabiltzen ditu.

KPSII4 Bere ikaskuntza hobetzeko ahalegin eta dedikazio pertsonalaren balioa ezagutzen du, eta jarrera kritikoak hartzen ditu hausnarketa-prozesu gidatuak gertatzen direnean.

KPSII 5. Epe laburreko helburuak planifikatzen ditu, ikaskuntza autorregulatuko estrategiak erabiltzen ditu eta autoebaluazioko eta koebaluazioko prozesuetan parte hartzen du, bere mugak ezagutuz eta ezagutza eraikitze prozesuan laguntza bilatzen jakinez.

HERRITARTASUNERAKO KONPETENTZIA (HK)

Herritartasunerako konpetentzia lagungarria da ikasleek herritartasun arduratsua izan dezaten eta bizitza sozial eta zibikoan bete-betean parte har dezaten, kontzeptu eta egitura sozial, ekonomiko, juridiko eta politikoen ulermenean oinarrituta, bai eta munduko gertaeren ezagutza eta iraunkortasunarekiko eta munduko herritartasuna lortzearekiko konpromiso aktiboan ere. Horren barruan sartzen dira alfabetatze zibikoa, giza eskubideen errespetuan oinarritutako kultura demokratikoaren berezko balioen onarpen kontzientea, gure garaiko arazo etiko handiei buruzko hausnarketa kritikoa eta 2030 Agendan planteatutako Garapen Iraunkorrerako Helburuekin bat datorren bizimodu iraunkorraren garapena.

Deskriptore operatiboak LEHEN HEZKUNTZA OSATZEAN, IKASLEAK...

HK1 Bere nortasunari eta kulturari buruzko gertaera historiko eta sozial garrantzitsuenak ulertzen ditu, bizikidetzaz-arauei buruzko gogoeta egiten du, eta modu eraikitzailean, elkarriketan eta inklusiboan aplikatzen ditu edozein testuingurutan.

HK2 Erkidegoko jardueretan parte hartzen du, erabakiak hartzen ditu eta gatazkak konpontzen ditu, Europar Batasunaren eta Euskadiko Autonomia Estatutua esparruko prozedura demokratikoak, giza eta haur eskubideak, aniztasunaren balioa eta genero-berdintasuna, gizarte-kohesioa eta Garapen Iraunkorrerako Helburuak errespetatuz.

HK3 Gaurkotasuneko balio eta arazo etikoei buruz hausnartu eta hitz egiten du, eta kultura eta ideologia desberdinak errespetatzeko, ingurunea zaintzeko, aurreiritziak eta estereotipoak baztertzeko eta diskriminazio eta indarkeria mota ororen aurka egiteko beharra ulertzen du.

HK4 Giza ekintzen eta ingurunearen arteko harreman sistemikoak ulertzen ditu, eta bizi-ohitura iraunkorrak hartzen hasten da, biodibertsitatea kontserbatzen laguntzeko, tokiko ikuspegitik zein ikuspegi globaletik.

EKINTZAILETZA-KONPETENTZIA (EK)

Ekintzailetzarako konpetentziak aukera eta ideiekin jarduteko bizi-ikuspegia garatzea eskatzen du, beste pertsona batzuentzako baliozko emaitzak sortzeko beharrezkoak diren ezagutza espezifikoak erabiliz. Hainbat estrategia eskaintzen ditu: beharrak eta aukerak hautemateko begirada egokitzea; sormen eta berrikuntza prozesuen barruan, pentsamendu estrategikoa, sormena, irudimena eta hausnarketa etiko, kritiko eta konstruktiboa erabiliz ideiak sortu eta birplanteatzea; ingurunea aztertu eta ebaluatzeko pentsamendua entrenatzea; eta ikasteko, arriskatzeko eta ziurgabetasunari aurre egiteko jarrera piztea. Era berean, informazioan eta ezagutzan oinarritutako erabakiak hartzea eta beste pertsona batzuekin modu arinean lankidetzan aritzea eskatzen du, motibazioz, enpatiaz eta komunikazio- eta negoziazio-trebetasunez, planteatutako ideiak ekintzara eramateko balio sozial, kultural eta ekonomiko-finantzarioko proiektu iraunkorrak planifikatuz eta kudeatuz.

Deskriptore operatiboak LEHEN HEZKUNTZA OSATZEAN, IKASLEAK...

EK1 Aurre egin beharreko beharrak eta erronkak ezagutzen ditu, eta ideia originalak lantzen ditu, sormen-trebetasunak erabiliz eta ideiek ingurunean sortu ditzaketen ondorioez eta ondorioez jabetuz, hautemandako beharrei erantzungo dieten konponbide baliotsuak proposatzeko.

EK2 Norberaren indarguneak eta ahuleziak identifikatzen ditu, nor bere burua ezagutzeko estrategiak erabiliz; oinarritzko elementu ekonomiko eta finantzarioak ezagutzen hasten da, eta horiek eguneroko bizitzako egoera eta arazoei aplikatzen dizkie, jatorrizko ideia baliotsuak ekintzara eraman ditzaketen baliabideak hautemateko.

EK3. Ideia eta konponbide originalak sortzen ditu, zereginak planifikatzen ditu, beste batzuekin eta taldean lan egiten du, egindako prozesua eta lortutako emaitza baloratuta, ekimen ekintzaile bat aurrera eramateko, esperientzia ikasteko aukeratzat hartuta.

KONTZIENTZIA ETA ADIERAZPIDE KULTURALERAKO KONPETENTZIA (KAKK)

Kontzientzia eta kultura adierazpenetarako konpetentziak berekin dakar ideiak eta esanahia sormenez adierazteko eta kultura desberdinetan komunikatzeko modua ulertzea eta errespetatzea, bai eta hainbat arteren eta beste kultura-adierazpenen bidez ere. Norberaren ideiak ulertzen, garatzen eta adierazten ahalegintzea eskatzen du, bai eta gizarteko kide izatearen zentzua izatea edo gizarteko funtzio bat hainbat modutan eta testuingurutan betetzea ere, eta nortasuna aberastea kulturen arteko elkarriketaren bidez.

Deskriptore operatiboak LEHEN HEZKUNTZA OSATZEAN, IKASLEAK...

KAKK1. Edozein garaitako kultura- eta arte-ondarearen funtsezko alderdiak ezagutzen eta errespetatzen ditu, kulturarteko ingurune batean kultura-desberdintasunak eta horiek errespetatzeko beharra ulertuta.

KAKK2 Ea ezagutzen eta interesatzen dituen ondarearen adierazpen artistiko eta kultural nabarmenenen berezitasunak eta intentzionalitateak, lengoaien eta elementu tekniko bidez, hainbat bitarteko eta euskarritan, etengabe aldatzen ari den testuinguru batean.

KAKK3 Bere nortasuna aberasten eta eraikitzen du, ingurunearekin eta gizartearekin elkarreaginez, adierazpen kultural eta artistiko sortzailearen bidez, bere gorputza integratuz eta konpetentzia afektiboak garatuz, besteekeko jarrera ireki eta inklusiboarekin.

KAKK4. Sormenez erabiltzen ditu hainbat arte-adierazpen eta -adierazpen, teknika plastikoak, ikus-entzunezkoak, soinuak eta gorputz adierazpenezkoak erabiliz, proposamen artistikoak eta kulturalak elkarlanean sortzeko.

